

דף לימוד ושיח בחברותא לחג השבועות

מבוקש: מנהיג!

איך צומח מנהיג?

האם זה משהו שנולדים איתו או אולי דווקא בונים בכוחות עצמך?
האם כל אחד יכול להיות מנהיג או רק יחידי סגולה שנועדו לכך?
האם גם בתוכי קיימות תכונות של מנהיג? איך אפשר לגלות אותן?

אנחנו אלוהים אלוהינו...

דוד המלך, מהדמויות הבולטות בתולדות עם ישראל, נולד ונפטר בחג השבועות. דוד היה גם הנין של רות, שאת סיפורה המיוחד אנו קוראים בחג הזה במגילת רות. הצצה אל פרשייה אחת בחייו תוכל לעזור לנו לגלות כמה דברים מעניינים על מנהיגות ועל הקשר שלה אלינו. אך לפני כן כמה נקודות להתבוננות:

👉 נסו לחשוב על דמות של מנהיג משמעותי בעיניכם (מכל תקופה ומכל תחום - מדינאות, צבא ואפילו ספורט).
מדוע בחרתם דווקא בו?
👉 מה יש באדם שעושה אותו למנהיג בעיניכם? אילו תכונות נדרשות לשם כך?

קראו יחד את ההיגדים הבאים שנאמרו מפיהן של כמה דמויות מובילות ומשפיעות בתקופות שונות:

- 📖 **"מנהיגים הם אלה שגורמים לאנשים ממוצעים לעשות עבודה יוצאת דופן"** (אלברט איינשטיין)
- 📖 **"מנהיג מוביל אנשים למקום שאליו הם רוצים להגיע. מנהיג גדול לוקח אנשים למקום שבו עליהם להיות"** (רוזלינד קרט).
- 📖 **"יש אנשים שרואים דברים כמו שהם ושואלים "מדוע?", אני חולם על דברים שמעולם לא היו ושואל "מדוע לא?"** (ג'ורג' ברנרד שו).
- 📖 **"מנהיג ניחן בכישרון לגרום לאנשים להאמין שהם טובים יותר ממה שהם חושבים על עצמם"** (פט ריילי).
- 📖 **"כל טוראי נושא בתרמילו את שרביט המנהיג"** (נפוליאון).
- 📖 **"הדמנות אינה דופקת בדלת. היא מציגה את עצמה כשאתה מרסק את הדלת"** (קייל צ'נדלר).
- 📖 **"המונע הגדול ביותר מן האדם להשיג את מבוקשו - הוא חוסר האמון שלו שהדבר בכוחו"** (רבי נחמן מברסלב).

👉 בחרו מתוך הרשימה היגד או שניים, שאיתם אתם מזדהים במיוחד והסבירו מדוע.
👉 האם תוכלו להוסיף עוד היגד משלכם?

גדול המנהיגים שקם לישראל הוא משה. האיש שהוציא את ישראל ממצרים, האימפריה הגדולה של העולם העתיק, והפך אותם מקבוצת עבדים נרצעים לעם המקבל תורה וצוועד לעבר הארץ המובטחת. דמותו שימשה השראה למנהיגים ולוחמי חופש רבים שצעדו בעקבותיו. ובכל זאת משהו בסיסי היה חסר לו. כשאנחנו חושבים על דמויות כמו אלכסנדר מוקדון, צלאח א-דין או נפוליאון, שצעדו בגאון על במת ההיסטוריה, כבשו והנהיגו, אנו מדמיינים אותם עומדים מול בני עמם וצבאם ונואמים בלהט. על משה מסופר משהו אחר לגמרי:

שמות ד', י': "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל ה' לֹא אֵישׁ דְּבָרִים אֲנִי גַם מִתְמוּל גַּם מִשְׁלֹשׁ גַּם מֵאֵז דְּבָרָךְ אֶל עַבְדְּךָ כִּי כָבֵד פֶּה וְכָבֵד לְשׁוֹן אֲנִי".

האם אפשר לדמיין היום מנהיג מדיני שאינו "עובר מסך"? האם אתם מסוגלים לצייר בדמיונכם ראש ממשלה שיכולתו הרטורית מוגבלת והוא...מגמגם?

ומצד שני - האם הקסם המילולי והיכולת ללהטט במילים הם התכונות החשובות ביותר למנהיג?

📖 **"הרטוריקה הפכה את הדיבור לשכנוע. המילים היו אמצעי לזכות בכוח... ניצחון בוויכוח הפך תחליף לגילוי האמת. כפיית הסכמה על אחרים הפכה מקור להערכה עצמית. הרטוריקה הפכה לנשק שדיכא מיליונים"**
(לגעת במילים / פרופ' תיאודור זלדין)

👉 מהן הסכנות האורבות לאדם שכוחו בפיו?

👉 בסולם התכונות הנדרשות למנהיג, היכן אתם הייתם מדרגים את כושר הביטוי הרטורי?

אצל משה, הדיבור לא היה הצד החזק. מה בכל זאת בלט אצלו? באופן מפתיע מתברר ששנות ילדותו של מנהיג עם ישראל לא עברו עליו בחיק משפחתו היהודית, אלא דווקא כנסיך בארמונו של מלך מצרים, בנה המאומץ של בת פרעה. אך משה הצעיר לא הולך שבי אחרי תפנוקי הארמון, וכבר ברגע הראשון בו הוא עומד על דעתו, לכו מעורר אותו לפעולה:

שמות ב', י"א-י"ז: "וַיְהִי בַיּוֹמִים הָהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל אָחִיו וַיֵּרָא בַסַּבְלָתָם. וַיֵּרָא אִישׁ מִצְרַיִם מִכָּה אִישׁ עִבְרֵי מֵאָחִיו: וַיִּפֶן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ. וַיֵּךְ אֶת הַמִּצְרַיִם וַיִּטְמְנֵהוּ בַחֹל: וַיֵּצֵא בַיּוֹם הַשֵּׁנִי וְהִנֵּה שְׁנֵי אַנְשִׁים עִבְרִים נֹצִים. וַיֹּאמֶר לְרִשֵׁעַ לְמָה תִּכְהָרְעָךְ: וַיֹּאמֶר מִי שָׂמְךָ לְאִישׁ שׂוֹר וְשֹׁפֵט עָלֵינוּ, הֲלֹהֲרֹגֵנִי אַתָּה אָמַר כְּאִשֶׁר הֲרַגְתָּ אֶת הַמִּצְרַיִם, וַיֵּרָא מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֲכֵן נֹדַע הַדָּבָר: וַיִּשְׁמַע פְּרַעֲה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּבְקֶשׂ לַהֲרֹג אֶת מֹשֶׁה.

וַיִּכְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פְרַעֲה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּאֵר: וּלְכַהֵן מִדְיָן שֶׁבַע בָּנוֹת וַתִּבְאֵנָה וַתִּדְלַנָּה וַתִּמְלֶאנָה אֶת הָרְהָטִים לְהִשְׁקוֹת צֹאן אֲבֵיהֶן: וַיִּבְאֹו הָרְעִים וַיִּגְרְשׁוּם וַיִּקַּם מֹשֶׁה וַיִּוָּשַׁעַן וַיִּשְׁק אֶת צֹאנָם".

👉 נסו להעלות לפחות שלושה טיעונים שהיו יכולים לחלוף בראשו של משה מדוע להתעלם מן המחזה שלפניו ולהמשיך ללכת הלאה? מה בכל זאת גרם לו לדעתכם לנהוג אחרת?

👉 מתברר שלמרות המחיר הכבד ששילם משה על התערבותו הוא אינו לומד לקח מניסיון העבר, אלא ממשיך לנסות פעם אחר פעם להושיע את הנרדף. האם אתם יכולים למצוא בשלושת האירועים הללו הדרגתיות כלשהי?

👉 אילו תכונות של מנהיג באות לידי ביטוי בהתנהגותו של משה במקרים האלו?

בניגוד למשה, דוד המלך לא צמח בארמון כנסיך יורש עצר. הוא גדל במשפחה רגילה מבית לחם. האירוע שחולל מפנה והעלה את דוד לגדולה היה הקרב נגד גולית. נתבונן בו יחד:

שמואל א, יז: "וַיֹּאסְפוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת מַחְנֵיהֶם לְמַלְחָמָה וַיֹּאסְפוּ שָׂכָה אֲשֶׁר לַיהוּדָה: וַשָּׂאוּ וַאִישׁ יִשְׂרָאֵל נֹאסְפוּ וַיַּחֲנוּ בְעַמֵּק הָאֵלֶּה. וַיַּעֲרְכוּ מַלְחָמָה לְקִרְאֵת פְּלִשְׁתִּים: וּפְלִשְׁתִּים עֹמְדִים אֶל הַהַר מִזֶּה, וַיִּשְׂרָאֵל עֹמְדִים אֶל הַהַר מִזֶּה וְהִגִּיא בִּינֵיהֶם: וַיֵּצֵא אִישׁ הַבָּנִים מִמַּחֲנוֹת פְּלִשְׁתִּים גִּלְיָת שְׂמוֹ מִגֵּת, גְּבוּהוּ שֵׁשׁ אַמּוֹת וּזְרָת: וְכּוֹבַע נַחֲשֵׁת עַל רֹאשׁוֹ וְשִׁרְיוֹן קֶשֶׁשִׁים הוּא לְבוּשׁוֹ וּמִשְׁקַל הַשִּׁרְיוֹן חֲמִשָּׁת אֲלָפִים שְׁקָלִים נַחֲשֵׁת: וּמִצַּחַת נַחֲשֵׁת עַל רִגְלָיו וְכִידוֹן נַחֲשֵׁת בֵּין כַּתְפָּיו: וַיַּעֲמֵד וַיִּקְרָא אֶל מַעֲרֹכַת יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר לָהֶם לְמָה תִּצְאוּ לַעֲרֹךְ מַלְחָמָה, הֲלוֹא אֲנִי הַפְּלִשְׁתִּי וְאַתֶּם עִבְרִים לְשָׂאוּל, בְּדוֹ לָכֶם אִישׁ וַיִּרַד אֵלָי: אִם יוֹכַל לְהִלָּחֵם אִתִּי וְהִפְנִי וְהִינֵנוּ לָכֶם לְעַבְדִּים, וְאִם אֲנִי אוֹכַל לוֹ וְהִפְתִּיתִי וְהִייתֶם לָנוּ לְעַבְדִּים וְעַבְדְּתֶם אֲתָנוּ: וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֲנִי חֲרַפְתִּי אֶת מַעֲרֹכַת יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה, תִּנְנֵנוּ לִי אִישׁ וּנְלַחֲמָה יַחַד: וַיִּשְׁמַע שָׂאוּל וְכָל יִשְׂרָאֵל אֶת דְּבָרֵי הַפְּלִשְׁתִּי הָאֵלֶּה וַיַּחֲתוּ וַיִּרְאוּ מֵאֵד: וְדוֹד בֶּן אִישׁ אֶפְרַתִּי מִבֵּית לָחֶם יְהוּדָה וְשֵׁמוֹ יִשִׁי וְלוֹ שְׂמֵנָה בָּנִים. וְהָאִישׁ בִּימֵי שָׂאוּל זָקֵן בָּא בְּאַנְשִׁים: וַיִּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת בָּנֵי יִשִׁי הַגְּדֹלִים הָלְכוּ אַחֲרָי שָׂאוּל לְמַלְחָמָה, וְדוֹד הוּא הַקָּטָן: וְדוֹד הַלֵּךְ וְשֵׁב מֵעַל שָׂאוּל לְרַעוֹת אֶת צֹאן אָבִיו בֵּית לָחֶם".

👉 מדוע מצוין התנ"ך לגבי דוד שהיה רועה צאן? מה המידע הזה יכול ללמד על דמותו?

👉 מי עוד מבין הדמויות הבולטות בתנ"ך היה רועה צאן? אילו כישורים שעשויים להיות נצרכים למנהיג, דורש התפקיד הזה?

"וַיִּגַּשׁ הַפְּלִשְׁתִּי הַשֶּׁכֶם וְהַעֲרַב וַיִּתְּצֵב אַרְבָּעִים יוֹם: וַיֹּאמֶר יִשִׁי לְדוֹד בְּנֵו קַח נָא לְאַחִיךָ אֵיפַת הַקְּלִיא הַזֶּה וְעֲשֵׂרָה לָחֶם וְהֵרֵץ הַמַּחְנֶה לְאַחִיךָ: וַיִּשְׁכֵּם דָּוִד בְּבֹקֶר וַיִּטֵּשׂ אֶת הַצֹּאן עַל שֹׁמֵר וַיֵּשֶׂא וַיִּלָּךְ כְּאִשֶׁר צִוָּהוּ יִשִׁי. וַיָּבֵא הַמַּעְגָּלָה וְהַחִיל הַיֵּצֵא אֶל הַמַּעֲרָכָה וְהִרְעוּ בְּמַלְחָמָה: וְהוּא מְדַבֵּר עִמָּם וְהִנֵּה אִישׁ הַבָּנִים עוֹלָה גִלְיָת הַפְּלִשְׁתִּי. וַיִּדְבֹּר כְּדְבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשְׁמַע דָּוִד: וְכָל אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּרָאוּתָם אֶת הָאִישׁ וַיִּנְסוּ מִפְּנָיו וַיִּרְאוּ מֵאֵד: וַיֹּאמֶר אִישׁ יִשְׂרָאֵל הֲרָאִיתֶם הָאִישׁ

העלה הִזָּה כִּי לַחֲרַף אֶת יִשְׂרָאֵל עֲלֶיהָ: וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל הָאֲנָשִׁים הַעֲמִידִים עִמּוֹ לֵאמֹר מִה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר יִפֹּה אֶת הַפְּלִשְׁתִּי הַלְזוּ וְהִסִּיר חֲרָפָה מֵעַל יִשְׂרָאֵל, כִּי מִי הַפְּלִשְׁתִּי הָעֵרַל הַזֶּה כִּי חֲרַף מַעֲרָכֹת אֶל-הַיָּם תַּיִים: וַיִּסָּב מֵאֲצִלוֹ אֶל מֹל אַחֵר וַיֹּאמֶר כְּדָבַר הַזֶּה וַיִּשְׁבְּהוּ הָעַם דָּבַר כְּדָבַר הָרִאשׁוֹן.

מה אנחנו יכולים ללמוד על דמותו של דוד מהמתואר כאן (יחסו עם אביו, אחריותו כלפי הצאן, תגובתו לדברי האנשים)?
מדוע דוד עובר מאיש לאיש ואומר להם שניתן לנצח את גולית? חישבו על יותר מסיבה אחת.

"וַיִּשְׁמְעוּ הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דָּבַר דָּוִד וַיִּגְדּוּ לִפְנֵי שָׂאוּל וַיִּקְחֵהוּ: וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל שָׂאוּל אֵל יִפֹּל לִב אָדָם עָלָיו עֲבָדְךָ יֵלֵךְ וְנִלְחַם עִם הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה: וַיֹּאמֶר שָׂאוּל אֶל דָּוִד לֹא תֹכֵל לִלְכֹת אֶל הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה לְהִלָּחֵם עִמּוֹ, כִּי נֶעַר אַתָּה וְהוּא אִישׁ מִלְחָמָה מִנְעָרָיו: וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל שָׂאוּל רַעַה הִיָּה עֲבָדְךָ לְאֲבוֹי בְּצֵאן. וּבֹא הָאָרִי וְאֶת הַדּוֹב וְנִשְׂא שֶׁה מִהֶעֱרָר: וַיִּצְאֵתִי אַחֲרָיו וְהִפְתִּיו וְהִצַּלְתִּי מִפְּיֹו וַיִּקַּס עָלַי וְהִחֲזַקְתִּי בְּזִקְנֹו וְהִפְתִּיו וְהִמִּיתִיו: גַּם אֶת הָאָרִי גַם הַדּוֹב הִכָּה עֲבָדְךָ וְהִיָּה הַפְּלִשְׁתִּי הָעֵרַל הַזֶּה כְּאַחַד מֵהֶם כִּי חֲרַף מַעֲרָכֹת אֶל-הַיָּם תַּיִים: וַיֹּאמֶר דָּוִד הִי אֲשֶׁר הִצַּלְנִי מִיַּד הָאָרִי וּמִיַּד הַדּוֹב הוּא יִצִּילֵנִי מִיַּד הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה. וַיֹּאמֶר שָׂאוּל אֶל דָּוִד לֵךְ וְהִיָּה עִמָּךְ."

מה חשיבותו של הסיפור על הניצחון של דוד על הארי והדוב?
נסו להיזכר במקרים מן החיים שלכם בהם התמודדתם עם אתגר משמעותי והצלחתם? במה הידיעה הזו עשויה לעזור בהתמודדויות אחרות?
כיצד מעז שואל להפקיד את גורל הקרב ואת עתיד העם בידיו של איש צעיר וחסר ניסיון לחימה? על מה זה מעיד לדעתכם?

"וַיִּלְבַּשׁ שָׂאוּל אֶת דָּוִד מְדִיו וְנָתַן קֹוֶבַע נְחֹשֶׁת עַל רֹאשׁוֹ וַיִּלְבַּשׁ אֹתוֹ שִׁרְיוֹן: וַיַּחַגֵּר דָּוִד אֶת חַרְבּוֹ מֵעַל לְמַדְיוֹ וַיֵּאֵל לְלָכֵת כִּי לֹא נִסָּה. וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל שָׂאוּל לֹא אוֹכֵל לִלְכֹת בְּאַלְהָה כִּי לֹא נִסִּיתִי. וַיִּסְרַם דָּוִד מֵעָלָיו: וַיִּקַּח מִקְלוֹ בְּיָדוֹ וַיִּבְחַר לוֹ חֲמִשָּׁה אֲבָנִים מִן הַנַּחַל וַיִּשֶׂם אֹתָם בְּכַלֵּי הָרֶעִים אֲשֶׁר לוֹ וּבִזְלִקוֹט וּקְלָעוֹ בְּיָדוֹ, וַיִּגַּשׁ אֶל הַפְּלִשְׁתִּי: וַיֵּלֶךְ הַפְּלִשְׁתִּי הַלֵּךְ וְקָרַב אֶל דָּוִד: וַיִּבֶט הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּרְאֶה אֶת דָּוִד וַיִּבְזֶהוּ כִּי הִיָּה נֶעַר וְאֲדָמְנִי עִם יָפֵה מְרֵאָה: וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֶל דָּוִד הַכֶּלֶב אֲנֹכִי כִּי אַתָּה בֹּא אֵלַי בְּמִקְלוֹתַי! וַיִּקְלַל הַפְּלִשְׁתִּי אֶת דָּוִד בֹּא-ל-הָיִו: וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֶל דָּוִד לָכֵה אֵלַי וְאַתָּנָה אֶת בִּשְׂרָף לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבִהֵמַת הַשָּׂדֶה: וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל הַפְּלִשְׁתִּי אַתָּה בֹּא אֵלַי בְּחָרֶב וּבַחֲנִית וּבַכִּידוֹן וְאֲנֹכִי בֹּא אֵלֶיךָ בִּשֶׁם ה' צְבָאוֹת אֶל-הַיָּם מַעֲרָכֹת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חֲרַפְתָּ... וַיִּדְעוּ כָּל הָאָרֶץ כִּי יֵשׁ אֶל-הַיָּם לְיִשְׂרָאֵל: וַיִּדְעוּ כָּל הַקָּהָל הַזֶּה כִּי לֹא בְּחָרֶב וּבַחֲנִית יְהוֹשִׁיעַ הִי כִּי לַהִי הַמַּלְחָמָה וְנָתַן אֶתְכֶם בְּיָדֵנוּ: וְהִיָּה כִּי קָם הַפְּלִשְׁתִּי וַיֵּלֶךְ וַיִּקְרַב לְקִרְאֵת דָּוִד וַיִּמְהַר דָּוִד וַיִּרְץ הַמַּעֲרָכָה לְקִרְאֵת הַפְּלִשְׁתִּי: וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶת יָדוֹ אֶל הַפְּלִי וַיִּקַּח מִשֶׁם אֶבֶן וַיִּקְלַע וַיִּךְ אֶת הַפְּלִשְׁתִּי אֶל מִצְחוֹ וְתַטְבַּע הָאֶבֶן בְּמִצְחוֹ וַיִּפֹּל עַל פְּנֵי אֲרֶצָה: וַיַּחֲזֹק דָּוִד מִן הַפְּלִשְׁתִּי בַקְּלָע וּבָאֶבֶן וַיִּךְ אֶת הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּמִּיתֵהוּ וַחֲרַב אֵין בְּיַד דָּוִד: וַיִּרְץ דָּוִד וַיַּעֲמֵד אֶל הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּקַּח אֶת חַרְבּוֹ וַיִּשְׁלֹפֶה מִתַּעֲרָה וַיִּמָּתֵהוּ וַיִּכְרַת בָּהּ אֶת רֹאשׁוֹ. וַיִּרְאוּ הַפְּלִשְׁתִּים כִּי מַת גְּבוּרָם וַיִּנְסוּ: וַיִּקְמוּ אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל וַיְהוּדָה וַיִּרְעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶת הַפְּלִשְׁתִּים עַד בּוּאָד גֵּיא וְעַד שַׁעֲרֵי עֶקְרוֹן. וַיִּפְּלוּ חֲלָלֵי פְלִשְׁתִּים בְּדָרְךָ שַׁעֲרִים וְעַד גַּת וְעַד עֶקְרוֹן."

מדוע ויתר דוד על מדי המלחמה של שואל ובחר במקום בחלוקי האבנים? איזו איסטרטגיה של התמודדות אפשר ללמוד מכאן?
מה מלמדת ה'שיחה' בין גולית לדוד על האישיות של כל אחד מהם?

בסופו של דבר, אחרי מסכת ארוכה של קשיים, יהפוך רועה הצאן מבית לחם, הנין של רות, האלמנה הענייה ממזאב, למלך ישראל הנכבד. הרמב"ם (רבי משה בין מיימון. מגדולי חכמי ישראל שבכל הדורות. נולד בספרד לפני כ-900 שנה) מציין שתכונתו הבולטת של המלך היא:
שליבו הוא לב כל קהל ישראל (הלכות מלכים ג,ו)

איך אתם מבינים את הביטוי "ליבו הוא לב כל קהל ישראל"?
מהי ההשפעה של הרקע המשפחתי והאישי של דוד על התאמתו לתפקיד המלך?

לסיום, נוסיף נקודה למחשבה מעניינת מרבי חיים מצאנז, ממנהיגי החסידות באירופה (נפטר לפני כ-140 שנה). הוא היה רגיל לומר כך:

"כִּשְׁבַּחֵי יִתִּי צִעִיר וְחוּפוּשִׁי וְלִדְמִיוֹנִי לֹא הָיוּ גְבוּלוֹת - חִלְמַתִּי לִשְׁנוֹת אֶת הָעוֹלָם. כִּשְׁבַּגְרַתִּי גִילִיתִי שֶׁהָעוֹלָם לֹא יִשְׁתַּנֶּה, אִזּוּ הַגְּבֻלָּתִי אֶת הָאוּפֵק שְׁלִי וְהַחֲלָטִיתִי לִשְׁנוֹת רַק אֶת אֲרֶצִי. אֵךְ גַּם הִיא נִרְאֶתָה כְּבִלְתִּי נִתּוּנָה לְשִׁינוֹי. כִּשְׁהַתְּחַלְתִּי לְהַזְדַּקֵּן הַתְּפֹשֶׁרֶתִי וְהַחֲלָטִיתִי לְהַסְתַּפֵּק בְּשִׁינוֹי מִשְׁפַּחְתִּי. אֵךְ גַּם בֵּה גִילִיתִי שְׁלֹא חַל שׁוֹם שִׁינוֹי. וְעַכְשִׁיו, כִּשְׂאֲנִי שׁוֹכֵב עַל עֶרֶשׁ דְּרוֹי אֲנִי מִבֵּין. לֹא רַק הֵייתִי מִשְׁנָה אֶת עֲצִמִי תַחֲלִילָה, אִזּוּ בְּאִמְצָעוֹת הַדּוּגְמָה שְׁלִי, יִיתַכֵּן וְהֵייתִי מִשְׁנָה אֶת מִשְׁפַּחְתִּי. בְּזִכּוֹת הָעִידוּד שְׁלֵהֶם, י יִתַּכֵּן וְהֵייתִי מִשְׁפָּר אֶת אֲרֶצִי, וּמִי יוֹדֵעַ, אוֹלֵי הֵייתִי מִצְלִיחַ לִשְׁנוֹת גַּם אֶת הָעוֹלָם."

מה החידוש שיש בדבריו של רבי חיים מצאנז לגבי תפקידו ואופן פעולתו של מנהיג?
היכן מנהיגות באה לידי ביטוי בחיים שלכם?

כתבה: יוני לבאי | עריכה לשונית: חדר רחל אלטמן
גרפיקה ועיצוב: נטע קוקין | תחפסה: דפוס פיליטו דיזיין

ההצלחה של צהר במספרים:

20,000 עולים הוכיחו יהדות

עד היום מרכז שורשים של צהר סייע ליותר מ-20,000 עולים מברית המועצות ומדרום וצפון אמריקה להוכיח את שורשיהם היהודיים בבתי הדין של הרבנות הראשית לישראל

85,000 כלות וחתנים של צהר

עד היום זכינו ללוות יותר מ-85,000 כלות וחתנים חילוניים בדרך לחתונה יהודית על פי ההלכה כדת משה וישראל

149 חקיקות בכנסת

נציגי "צהר לחקיקה" היו שותפים פעילים ב-149 חקיקות, ועדות הכנסת והליכים פרלמנטריים, כדי לקדם חקיקה חברתית ברוח היהדות

100,000 אורחים בחגי ישראל

מידי שנה, פעילי צהר מארחים יותר מ-100,000 משתתפים בפעילויות ביום כיפור, פורים ושבועות, עבור משפחות דתיות וחילוניות ברחבי מדינת ישראל

1,000 מתנדבים ומתנדבות

יותר מ-1,000 מתנדבים ומתנדבות שהם הלב הפועם של פעילות ארגון צהר, המקדישים ימים כלילות, כדי למנוע התבוללות וכדי להבטיח עוד דור יהודי, מאוחד, בארץ ישראל.

200 רבני קהילות

עד היום, ארגון צהר העניק הכשרות מקצועיות מגוונות ליותר מ-200 רבנים ברחבי הארץ, בהם בוגרי רבנות רבני קהילות וראשי ישיבות ותיקים.

היו שותפים

באחדות החברה ושמירת זהותה היהודית של מדינת ישראל

הפקדה ישירה באמצעות חשבון
בנק לאומי סניף 624 עמק הברכה
מס' חשבון 014266/96

בהמחאה באמצעות הדואר לכתובת:
"צהר"
רח' המלאכה 1, א.ת. צפוני לוד 71520

באשראי באמצעות הטלפון
1800-07-14-14

באשראי באמצעות אתר האינטרנט:
www.tzohar.org.il

